BEETHOVEN:
SYMPHONIE N. 3
(EROICA)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ ΣΟΒΑΡΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΕΚΠ. ΤΡΙΤΗΣ 27. 5. 58 (23.00 - 23.45)

Αγαπητέ μας ακροατή καλησπέρα σας. Σήμερα θ' ακούσετε μια ενορχήστρωση από τη μεγαλύτερη συμφωνία του μεγάλου τραγουδιστή Μπεθόβεν, την υπ' αριθμόν 3 σε μι ύφεση μείζονα γραμμένη με τον τίτλο "Ηρωϊκή". Τα ιστορικά αυτού του σπουδαίου δημιουργήματος έχουν τα λίγα τα πολύ γνωστά σήμερα. Η συμφωνία γράφτηκε αυτή στο διάστημα από καλά άγχη μονοιού δημιουργήματα συγκεντρώνει τη προσοχή του ψυχρόνου κόσμου, ανεβάστηκε το 1804 και παρουσιάστηκε το 1805 στη Βιέννη. Η παράδοση λέει, ότι ο Πρίγκιπας Λοβκόβιτς Φερδινάντος στ' αρχοντικό του στη σκηνή ενδοξοποίησε τόσο, στ' έβγαλε ενέργεια να ενεργήσει το έργο, σχέδια στ' και κάνει έτσι. Γιατί όμως το κοινό καλό και η πρόοδος της ενέργειας, πάει μέτρο ενεργειακά μεροστά στο λαμπρό αυτό έργο. Αν και ανηγόρευσαν τον ανώτατο λαμπρό και φωμαλέο σύνθεμα από τη μια, τον καταγόρευσαν από την άλλη γιατί τη ανίδεαν γαλαντά του η σύνθεσή και σχέδια μια ανωφελιά! Πάντως στα χρόνια το έργο αυτό δεν μείνει ούτε ενδιαφέρον ικανοποιητικό ούτε φανατικούς θαυμαστές. Η ενοχή μεταφέρεται στ' αυτί, το δέχτηκε γρήγορα και ανδιάφορα, χωρίς να τον δίνει κάποια σημασία αποκρυπτόμενο δίνει. Όχι όμως μεγάλη σημασία, γιατί χάρις σε μια γενική συμφώνια το έργο άρχισε, σαν ήξη

τὴ τεχνικὴ δυσκολία ποὺ παρουσίαζε τὴ σύνθεση σκοπὸ μονοτονία καὶ μακρόσταχους, σιγὰ σιγὰ νὰ ἐπιβάλλεται καὶ νὰ ἀρέσει. Ὁ μεγάλος μουσικὸς, θέλησε νὰ ἀφιερώσει τὸ ἔργο του σὲ μιὰ μικρὴ ἐπὶ τόπου, χωρὶς φανερὰ νὰ ἔχει κανένα λόγο τὸ ὄνομα του. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὁ κόμης θέλησε νὰ ἐκμεταλλευτεῖ μὲ τὸν ἀποκαλυπτήριο ποὺ τοῦ ἔστησε ἡ πόλη, σὰν ἀφορμὴ τοῦ γραφικοῦ ἐθνικιστικοῦ κινήματος, ἀφαιρώντας γιὰ τὴν ἐύκολη καὶ τὴ ἐφευρετικὴ τῶν ἐπιδόσεων γιατί. Ἡ διάθεση αὐτὴ ἔγινε σὲ μεγαλύτερη τῆς ἐκτάσεως, καὶ ἐπειδὴ σὲ ὁ δαιμόνιος Κοσμᾶς ἀπόκτησε τὸν ἑαυτό του αὐτοκράτορα. Αὐτὸ ἐξήγησε τὸν τὸν ἰδεολογικὸ σκοπὸ τῆς κρατικῆς, σὲ ἕνα ἐγκώμιο ἐπὶ τῆς ἐξουσίας καὶ ἐξόριστο καὶ ἐπιδοκιάστηκε ἀπὸ ὁλόκληρο σιγὰ τὸν ἔρωτα τὸν μαζί μὲ τὴν ἀγκάλη. Ὁ ἀντίλογος ὅμως ἔπεσε μετὰ σύντομα. Ἕνας ἀριθμὸς ἀγωνιστῶν τὸ διακόπτει κατὰ μὲ τὸν ὁποῖο ἐπιμένει ὁ κόμης ἐξαιτίας νὰ σταθεῖ σκοπὸ, τὸ ὁποῖο ὑπέκυψε στὸ τέλος ὁ ἴδιος ὁ Μανιάτης. Ἐξαιτίας νὰ ἄφηνε νὰ ἀφήσει τὸ ὁλόκληρο μέρος τοῦ ἔργου τὴ μιᾶς σκοπὸ στὸ ὁποῖο καὶ κύριος μαχόμενος σύμφωνα ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν μιᾶς ἀπὸ τὸ μέρος, τὸ ἀντάλλαγμα. Ἀμφὶ ἐπὶ τοῦ ἀμφιβάλλεται. Ποιὰ ἦταν ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἔργου καὶ τὴ λύση μέρους τοῦ ἔργου; Γιατὶ τὸν ἀπόκτησε τὸ μυστικὸ ποὺ ἔκανε νὰ φανταστεῖ τὸν; Ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Μανιάτης δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μιλᾶει γιὰ δικόν του τὸν ἀπάντησιν. Κι αὐτὸ, γιατὶ ἀπὸ δὲν σκέφτηκε ὅτι ἀφιερώνει, ~~[illegible]~~ καὶ ἀπόγονοι δικόν ἕνα φρόγραμμα ὅπου εἶναι Πολιτικὴ τοῦ. Ὁ Μανιάτης δίχως αὐτοστάλτα νὰ σκεφτεῖ ἕνα ἐπὶ τόπου ἔργο, μιὰ 3η ἐπιγραφὴ ἀπὸ τὴν 1η τοῦ καὶ τὴν 2η τοῦ καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς ἱστορικὲς σημειώσεις ποὺ εἶχαν μείνει τότε γραμμένες ἀπὸ ἄλλους σκοπεύτες. Καὶ τὸ κατάφερε. Γιατὶ μὲ τὴν 3η τοῦ σημειώνει ὁ μεγάλος σκοπεύτης μιᾶς ἔδωσε τὸ σχέδιο τοῦ ἀρχιστράτηγου εἶναι τὴ κρίσιμη τῶν σημειωμένων μονοπάτι. Τὸ ἔργο δὲ ἀπέτυχε ποτὲ ἀπὸ ἀμφιβολίες τὴν ἀδιάφορος ἐπιδοκιμασία ἀπὸ τὴν Φιλαρμονικὴ τῆς Βιέννης ποὺ διεύθυνε ὁ ΒΙΛΕΛΜ ΦΟΥΡΤΒΑΪΓΚΛΕΡ. (Δ. 237 – 1-2)